Prosjekt Nordlandsbanen Kult-2

Sovjetiske krigsfangers fangenskap og tvangsarbeid under andre verdenskrig

«Prosjekt Nordlandsbanen – Sovjetiske krigsfangers fangenskap og tvangsarbeid under andre verdenskrig» (Kult-2).

Prosjektet er en del av det norsk-russiske miljøvernsamarbeidet, et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet i Norge og Naturressurs- og miljøministeriet i Russland.

Prosjektleder: Riksantikvaren.

Russisk partner: Likhatsjev nasjonale forskningsinstitutt for natur- og kulturminner.

Øvrige partnere i Russland: Univerisitetet i Arkhangelsk, Regionmuseet i Arkhangelsk, Det statlige institutt for kunstvitenskap i Moskva.

Øvrige partnere i Norge: Narviksenteret, Nordland fylkeskommune, Nordlandsmuseet, Helgeland Museum.

Varighet: 2016 – 2021.

Arkeologiske undersøkelser av fangeleirer

Kalvika fangeleir ble arkeologisk undersøkt i 2018 og en rapport er produsert. Nye og spennende funn.

Ny kunnskap.

Arkeologiske undersøkelser planlagt ved flere leirer.

Vegetasjonsskjøtsel.

Dronefotografering.

Arkivsøk i Norge og Russland

Mye ny og interessant kunnskap finnes stadig i arkivene.

Kilder i russiske arkiver kopieres og oversettes.

Funnene vil bli publisert.

The russiske statsarkivet, GARF. Foto fra Wikipedia

Kartlegging av bygd infrastruktur

- De sovjetiske krigsfangene bidro til bygging av mye viktig infrastruktur i Nordland.
- Mange av disse konstruksjonene er i bruk i dag og har stor verdi for landsdelen.
- Fangene deltok ved byggingen av jernbane, veier, tuneller, kulverter og broer.
- Prosjektet ønsker å dokumentere og kartlegge disse konstruksjonene som synlige bevis på fangenes innsats.

Hedre fangenes minne

- Et stort antall sovjetiske krigsfanger døde i nazistenes fangeleirer.
- Mange døde av sykdom, sult og utmattelse. Noen ble skutt.
- Ved frigjøringen satte de overlevende kameratene opp minnesmerker.
- Mange av minnesmerkene er borte eller ødelagt i dag. De som står igjen ønsker prosjektet å ta vare på.

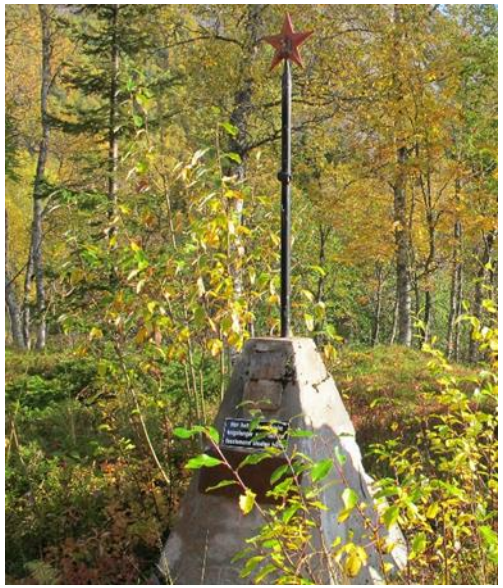

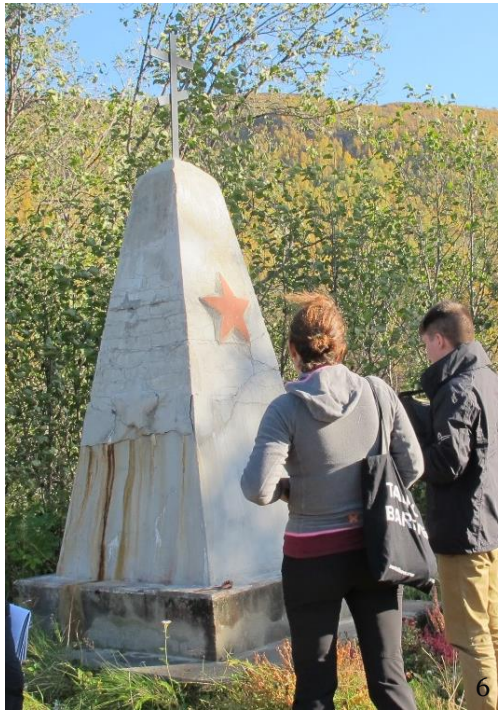

Formidling av historien om krigsfangene og Nordlandsbanen.

- Et hefte vil bli utgitt i prosjektet. Her vil historien bli presentert og prosjektresultatene kommunisert.
- «Prosjekt Nordlandsbanen» er representert i en utstilling om sovjetiske krigsfanger i regi av Den norske ambassaden i Moskva. Denne utstillingen reiser over hele Russland.
- Informasjonsseminarer om temaene i «Prosjekt Nordlandsbanen» er arrangert i både Norge og Russland.
- Andre informasjonstiltak er markeringer, nettinformasjon, presseoppslag, skilting med mere.